

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas V. De Specificativo scientiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DICES. Potest Objectum fidei esse certum, quantumvis nulla sit evidētia motivorum credibilitatis. Ergo non omnis certitudo supponit evidētiā. Antecedens probatur, quia infallibilitas illius, quæ est plus quam Metaphysica, non debet ab ullo fallibili ex suo genere pendere; Jam autem evidētia motivorum credibilitatis, est fallibilis ex suo genere.

RESPONDETUR. Posse esse objectum fidei certum in se, sine evidētia motivorum credibilitatis, sed non per ordinem ad nos, ad quod tamen respicit præsens doctrina. Rursus præter evidētiā Motivorum credibilitatis datur illic, vel necessaria, vel ex suppositione antecedens certitudinem, evidētia objectiva, & per ordinem ad objectum, quæ evidētia stat in ipso nexu prædicatorum intrinsecorum objecti fidei, qui nexus adeoq; & evidētia præ certitudine prior est, licet nobis sit ignota. Quod autem dicitur actum fidei utpotè infallibilem non posse pendere ab aliquo fallibili, qualis fallibilitas est in motivis credibilitatis, ad hoc dici potest. Licet actus fidei non possit pendere ab aliquo fallibili, tanquam à ratione formali assentiendi, à qua sola habet infallibilitatem, potest tamen pendere ab aliquo fallibili, tanquam à supposito prærequisito, id enim non repugnat, & de facto actus fidei pendet ab intellectu, qui de se est fallibilis.

Quoad Certitudinem.

Certitudo cogitari potest duplex, quædam objectiva, & de hac agitur in materia de certitudine fidei. Alia est certitudo formalis, quæ definitivè est adhesio firma intellectus ad objectum, ejusq; Veritatem attingens. Dixi debere esse adhesiōem firmam, quia quantumvis sit objectum certum, si illud non firmè sed cum formidine apprehenderetur, erit probabilitas, non scientia. Dixi item istam adhesiōem, rem ut est debere attingere, quia interdum error trahit firmam adhesiōem (ut patet in aliquibus Hæreticis) adhesiō tamen hæc, est error; quia est diffinitas cum objecto revelato.

Non rectè hæc certitudo explicatur per Cognitionem reflexam, qua quis judicet se non potuisse decipi, in primo actu directo, quia etiam actus iste reflexus, potest esse falsus ut patet in Hæreticis, reflectentibus se, & putantibus, quod non fallantur. Unde consequenter dico reflexiōem esse necessariā, per quam formaliter reflectat hanc non se intellectus, ad istud suum scire.

Addo firmam istam adhesiōem, vel oriri ex principiis intrinsecis, hoc est ex Evidētia & necessitate objecti, vel ex principiis extrinsecis, hoc est, ex testimonio alterius, ita ut si testis sit summè infallibilis, qualis est ipse Deus, hoc ipso & illud quod dicit Deus, est summè certum; quod si sit testis cui valdè competat, ut non fallatur, erit etiam illud objectum, quod testatur, certum moraliter.

QUÆRITUR I. *Quod sit in re Certitudo actus?* Certitudo actus est ipsemet actus intellectus firmus, rem ut est attingens. Ratio ex dictis in simili, quia nulla est necessitas superaddendæ, certitudinis, distinctæ realiter.

QUÆRES II. *Quotuplex sit Certitudo?* Multiplex est Certitudo. Moralis, Physica, Metaphysica. Fidei Divinæ & visionis beatæ, sed has postremas ex parte objecti esse æquales, dicitur in Materia de fide.

QUÆRES III. *An unus actus possit esse certior alio?*

Indubiè certitudo formalis datur una major præ alia, quia illam etiam experimur in nobis; si res sit de certitudine ex parte objecti, potest etiam esse major una præ alia, nam certo morali, certius est certum physicum, & præ hoc, certum Metaphysicum. An autem & quomodo fides sit certior certitudine Metaphysica, tractatur in Materia de fide.

ADDO. Certitudinem latius patere quam Evidētiā Antonomasticon dictam quia certitudo conjungitur & Evidētiæ in scientia, & evidētiæ in fide.

DIFFICULTAS V.

De specificatio Sciētiæ.

NON quæremus hic de Specificatione Actuum ut sic, sed maxime attendemus ad id, per quidnam differt una scientia ab alia. *sic*

Punctum Difficultatis I.

Rejiciuntur modi quidam explicandi specificati-vum Scientiarum.

EXPLICARI solet I. Specificatio scientiarum per objectum formale, ita ut illæ scientiæ sint specie distinctæ, quæ habent aliud objectum formale. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia ratio formalis unius scientiæ, v.g. ratio formalis, quæ potest esse ratio materialis alius scientiæ. Ergo non sufficienter scientia per solam rationem formalem distinguetur. Consequentia probatur. Quia quod potest transire à scibilitate unius scientiæ, ad scibilitatem alius scientiæ, non potest esse sufficienter unius scientiæ ab alia distinctivum, aliàs per aliquod utrique scientiæ commune, distinguerentur illæ scientiæ, quod repugnat. Antecedens principale probatur. Quia supposito, quod rectificabilitas Operationum intellectus, sit objectum formale Logicæ, adhuc hæc poterit considerari à Physica sub formalitate motus animæ; à Metaphysica sub ratione Entis. Ergo ratio formalis, Quæ, unius scientiæ, potest esse ratio materialis alius scientiæ.

NON SATISFACIT II. Quia hæc explicatio, non ostendit cur multitudo actuum scientificorum, quos constat esse phyficos, & multitudo actuum

actuum scientificorum quos constat esse Metaphysicos, non referatur ad aliquod aliud formale commune utrique, ita ut ex utraque quasi partiali scientia, conflatur una totalis.

NON SATISFACIT III. Quia Ratio formalis Objecti triplex ordinariè numerari solet. Prima Ratio formalis, *Quæ*, & hæc rationem materialis suo modo restringit, & per hoc formalizat. Alia Ratio formalis *propter quam* & est ratio motiva assensuum scientificorum. Alia Ratio formalis *sub qua*, & hæc est Ratio, sub qua, scientia objectum suum attingit, nulla harum rationum est sufficienter specificativa scientiarum. Non *Ratio qua*, quia ratio formalis *Quæ*; sub ratione formalis *Quæ*; non habet rationem ultimi, sed se habet sicut risibile, quod non est ratio formalis *Quæ* hominis, sed est aliquid ejusdem, cum revocetur ad rationale, radicaliter sumptum. Non etiam hoc specificativum est ratio formalis *propter quam*, quia in unaquaque scientia, dantur pluramotiva distincta specie, aliud enim motivum est in physica, quod datur materia prima, & aliud quod non datur vacuum. Neque valet si recurras quod reliqua omnia motiva revocentur ad unum, quod enim istud unum est motivum in physica. Imò sequetur omnes scientias esse ejusdem speciei, omnes itidem actus, quia omnium horum assensus, resolvitur in principium: Impossibile est idem esse & non esse, aut aliud simile. Non etiam hoc specificativum est *Ratio sub Qua*, quia ratio *sub qua* ordinariè dicitur esse diversa abstractio, quæ non est specificativa ut dicitur infra. Deinde Ratio *sub Qua* est ratio sub qua ipsa jam, scientia, tendit in objectum. Ergo debet dari aliud specificativum ejus, quod ipsum sub illa ratione tendit, cum præsupponatur ipsum tendens, esse, ipsi rationi *sub qua* tenditur.

DICES I. Constituitur per rationem formalem *Quæ* objectum. Ergo & differt per rationem *Quæ*.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, quia probaret specificari scientiam per objectum pluribus conveniens materiale, cum objectum totale ingrediatur & constituat, ipsa etiam ratio materialis. Directè autem dici potest per rationem formalem *Quæ*, ultimè, non constitui objectum.

DICES II. Non considerari v.g. rectitudinem Logicam à Metaphysica & sic de reliquis. Ergo ipsum formale illius Scientiæ seu Ratio formalis *Quæ*, non potest esse ratio, ab alia Scientia attingibilis.

RESPONDETUR. Negando Antecedens, quia rectitudo v.g. illa adhuc est Ens adeoq; considerabilis à Metaphysica.

DICES III. Specificari Scientias per Rationem formalem propter quam considerationis, hoc est per rationem ad quam, cetera in cognoscendo, attribuuntur: quamvis non specificentur per rationem propter quam illationis, hoc est, non per principia motiva assensuum.

RESPONDETUR. In re rationem illam propter quam considerationis esse rationem propter quam Illationis, utraque ergo specificativa erit saltem in re. Deinde quænam talis est v.g. in Physica ratio. Denique ut dixi, sequetur omnes actus, esse eosdem Specie, ponendo quod principium: Quodlibet est vel non est, sit principium considerationis.

EXPLICANT II. THOMISTÆ. Specificationem Scientiarum per diversas abstractiones. Triplex autem per illos fieri potest Abstractio I. à *Materia singulari non tamen sensibili*, hoc est, ab hæccitatibus, non tamen à ratione materialis, sensibilis, & hæc abstractio convenit Physicæ, nam illa non speculatur hoc Corpus, consequenter non speculatur hæccitates, speculatur tamen Corpus materiale, sensibile, hoc est capax, sensibilem, capax v.g. frigoris, caloris, albedinis, quæ omnia sunt sensibilia. II. *Abstractio est quæ abstrahit à singulari & sensibili*, non tamen ab imaginabili seu intelligibili materia, & talis abstractio per illos convenit Mathematicæ, quæ non considerat hunc circulum, nec considerat, an sit niger vel calidus; considerat tamen aliquid materiale, certè enim circulus non est spiritus. III. *Abstractio est à Materia singulari, sensibili & imaginabili*, & hæc convenit per illos Metaphysicæ, quæ res à materia depuratas considerat.

IMPUGNAT I. hanc Explicationem Arriaga & Oviedo, quando abstractio fit à materia singulari, hoc ipso fit à Materia sensibili, nihil enim sentiri potest, nisi sit singulare. Ergo nulla est abstractio à Materia singulari, quæ non sit à Materia sensibili, cujus oppositum docent Thomistæ.

RESPONDETUR. Negando Antecedens. Ratio, quia hæc abstractio, fit per actus intellectus, nec est neganda intellectui vis, per quam abstrahat & depuret rationem singularis à Materia, non depurando eandem à Materia sensibili. Deinde nomine sensibilis, venit, non solum id, quod actu afficitur qualitatibus sensibilibus; sed etiam id, cui natura sua convenit affici istis qualitatibus, quantumvis actu non afficiatur, actuq; non sentiat: hinc habetur fundamentum, ut posita abstractione à ratione singularis, possit adhuc non fieri abstractio à ratione sensibilis.

IMPUGNAT II. Oviedo. Si per abstractiones essent Scientiæ adæquatè specificandæ, tunc Metaphysica tres adæquatas Species haberet, haberet enim tres adæquatas abstractiones. I. Est abstractio rerum communium, quæ licet à materia abstrahant præcisivè, non tamen abstrahunt negativè, hoc est non repugnat illis componi cum materia, hinc ratio entis, licet præscindat à materiali, non enim ubicunq; est ens illic est esse materiale. Sed tamen non negat ens materiam; aliàs nunquam posset esse, materia, ens. II. Abstractio est intelligentiarum quæ & præscindunt à materia, & negant materiam. Angeli enim

enim non possunt esse corpora, quamvis non abstrahant à compositione Metaphysica ex substantia & accidentibus. III. Abstractio est, quæ præcindit à materia, & negat materiam, insuper non admittit ullam compositionem & talis, est Deus. Has omnes abstractiones & illarum objecta, considerat Metaphysica, nec tamen triplex est.

RESPONDETUR. Negando Sequelam & ejus probationem. Ratio, quia abstractio adæquata specificativa Scientiarum, non est quæcunque reperibilis in objecto abstractio, sed talis, quam & consideret illa Scientia per se & ad quam reliqua omnia referat. Porro abstractionem, quæ circa Deum est, refert Metaphysica ad universalem ab omni materia abstractionem, ad abstractionem verò, quæ circa Deum fit, alios actus circa alia objecta non refert Metaphysica. Unde istæ diversæ abstrahibiles, quas argumentum attulit, sunt abstrahibiles exiguæ à ratione entitativa objecti, non verò à ratione scibilis Metaphysici; alias ubicunque scibilitatem suam inveniret Metaphysica, illic deberet v. g. abstrahibilitatem ab omni materia, & incomponibilitatem etiam cum accidentibus, invenire, quod tamen soli Deo competere, & fides & ratio docet.

IMPUGNAT III. idem. Sed hæc impugnationes solvi possunt si hæc teneantur. I. quod abstractio à materia corruptibili non possit dare speciem distinctam scientiæ ex eo: quia incorruptibilitas revocari potest ad Physicam, quæ, cum consideret Corruptionem, oppositam etiam incorruptionem potest considerare, vel incorruptibilitas revocabitur ad Metaphysicam, quæ hoc ipso, quia à quacunque materialitate abstrahit, censetur etiam incorruptibilitatem considerare. II. Teneri hoc potest quod fieri possit, ut aliqua, ratione suæ entitatis eodem modo à materia abstrahant, & tamen non eandem in ratione scibilis abstractionem habeant, & ita operatio nostri intellectus, æquæ est spiritualis cum consideratur à Logica, quam cum consideratur à Metaphysica vel Physica, secundum tamen diversas abstractiones in ratione scibilis ad diversas pertinet Scientias. *Ceterum hæc Explicatio*

NON SATISFACIT I. Dantur Specie distinctæ Scientiæ, quæ non diversificantur abstractionibus. Ergo in abstractiones à Materia specificativum Scientiarum reduci non potest. Antecedens probatur. Logica est specie distincta à Metaphysica, & tamen non habet distinctam Specie abstractionem ab abstractione Metaphysica, quod ipsum probatur. Non habet Logica speciem ab abstractione, quæ sit à Materia singulari non tamen sensibili, quia alias Logica esset Physica, utpotè eandem cum illa habens abstractionem. Item non specificatur Logica ab abstractione à materia singulari & sensibili, non

tamen imaginabili aliàs idem esset quod Mathematica. Ergo specificari debet ab abstractione à Materia tam singulari quam sensibili, quam imaginabili, quæ tamen abstractio seu specificativum convenit Metaphysicæ.

NON SATISFACIT II. Quia quæcunque assignata fuerit abstractio debita Logicæ, ea vel non distinguet Logicam ab Ethica, vel certè intra eundem v. g. physicæ habitum diversificabit specie adæquata, etiam ea objecta, quæ non debent diversificari.

RESPONDEBIS. Logicam abstrahere à materia etiam intelligibili, non tamen à Materia operabili.

CONTRA. Sequetur jam Ethicam quæ non abstrahit ab operabili esse Logicam. Sequeturque contra sensum Thomistarum, plures jam esse species abstractionum præ illis tribus.

NON SATISFACIT III. Quia etiam res materiales sunt scibiles. Ergo abstractio à materia non est necessaria ad scienda objecta. Ergo abstractio à materia non specificat scientias. Antecedens probatur, quia de facto demonstrantur aliqua de materialibus, & si res materiales non essent scibiles, vel idè non essent scibiles, quia sunt singulares, & hoc non concludit; quia etiam res spirituales sunt singulares, & tamen sunt scibiles; præsertim cum ratio communis, etiam materialium, ab intellectu, cum fundamento in re formari possit, vel idè non essent scibiles res materiales, quia de re materiali enuntiaripotunt propositiones contingentes, & hoc non convincit; quia etiam de spiritualibus formari possunt propositiones contingentes, v. g. Angelus cogitat, & tamen spiritualia sciri possunt: præcipuè autem cum enunciatio unius propositionis contingentis, facere non possit ne enuntientur propositiones de eodem objecto necessariæ; vel idè res materiales non essent scibiles, quia intellectus materialia non per modum materialium, hoc est non per species materiales, sed immateriales apprehendere debet: & per hoc Scientiæ specificari non possunt, quia in unaquaque scientia, species objectorum, ab intellectu, per modum æquæ immaterialium formantur, & sic æquæ est spiritualis species, quæ repræsentat mihi Angelum tanquam juvenem alatum, atque est species immaterialis, quæ repræsentat lapidem. Ergo à sic sumpta materialitate, non possunt specificari scientiæ.

DICES I. Aristoteles 6. Metaph. Text. 2. & 3. ex ista diversâ abstractione distinguit Physicam, Mathematicam, Metaphysicam.

RESPONDETUR. Aristotelem solum hoc vel, quod dictæ abstractiones in dictis scientiis reperiantur, non autem quod specificent.

DICES II. Actus specificantur non ab objecto materiali. Ergo à formali, sed objectum formale dicit abstractionem. Ergo ab abstractione specificantur.

Re-

RESPONDETUR, quòd formale objectum, dicat abstractionem tanquam conditionem sub qua, non autem tanquam aliquod prædicatum specificativum: conditio autem sub qua, non specificat; sicut nec ultio specificatur ab approximatione ignis.

DICES III. Materialitas objecti officit scientiæ. Ergò ut cognoscatur objectum debet abstrahi.

RESPONDETUR. Etiam posito quòd debeat abstrahi objectum, non sequitur abstractionem illam specificaturam. Arriaga etiam advertit materialitatem non officere scientiæ, nam nihil nos cognoscimus nisi dependentem à sensibus. Imò si materialitas obest scientiæ, sequitur, quòd Physica & Mathematica non sint scientiæ; verè enim dicunt aliquam materiam, jam autem aliqua materia, est verè materia.

Punctum Difficultatis 2.

Rejiciuntur alii modi idem explicandi.

EXPLICAT IV. Arriaga hic disp. I. sec. II. num. 17. quòd Scientiæ specificentur ab objecto, tam Attributionis quam Attributo. Ratio, scientia non solum respicit objectum Attributionis, sed etiam objecta Attributa. Ergò etiam per illa specificatur. Additq; etiam ab objecto materiali proximo, specificari scientias: quia actus respiciunt etiam objectum proximum materiale, ita, ut saltem numero mutetur actus, pro mutatione objecti materialis proximi. Sed tamen ait ab objecto materiali remoto non specificari scientias, quia in se, nullo modo attingitur, perinde ac visio albedinis, non specificatur à pariete, eritq; eadem numero, si ve albedo sit in papyro si ve in homine, paries enim est objectum remotum ad visionem. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Quia nomine specificativi, venit hic formalitas, quæ ulterius non revocetur in illo genere: jam autem objectum Attributionis solum, non revocatur ulterius in scientia: si ergò specificabit, solum specificabit, adeoq; non specificabit scientias objectum Attributum. Præcipuè cum cognitio objecti Attributi, referatur ad objectum Attributionis, nec sinitur in Attributo.

Deinde hic quaeritur de specificativo, quod sit solum, ratio differendi, jam autem materiale objectum, nisi ulterius quid addatur, est ratio etiam conveniendi.

EXPLICAT V. Oviedo. Specificationem scientiarum per subjectum formale, ita ut illæ sint distinctæ scientiæ, quæ distincta habent subiecta formalia, de quibus sub tali ratione demonstrat scientia passionem, causas, proprietates &c. Si autem quæras, per quid hoc ipsum

subjectum, sit distinctum, ab alio subjecto scibili, dicit desumendum id esse ex ipsa rei natura, juxta quam instituitur scientia adæquata, hinc incongruum est Conclusiones Logicas & Mathematicas in unum confundere, quæ ex natura sua aded sunt diversæ, non tamen hæc Unitas scientiarum ita est constituta, ut aliter inquit ille, non potuerit à Scientiarum Principibus taxari, attenda etiam ipsa rerum convenientia & disconvenientia. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia ipsum subjectum formale ut dictum supra potest habere rationem materialis, adeoq; non distinctivi à reliquis scientiis.

NON SATISFACIT II. Quia ex una parte dicit quòd debeat desumi species scientiæ ex ipsa rei natura, ex altera parte, dicit, potuisse aliter speciem suam habere scientias, si alia taxa Doctorum accessisset; cum tamen quæ ex rei natura sunt talia, placitis humanis mutari non possint.

NON SATISFACIT III. Logica v. g. non potest habere actus Metaphysicos aut Ethicos, si enim definitio non potest esse Syllogismus, nec Syllogismus definitio. Ergò actus Logici v. g. non possunt esse actus Metaphysici & è converso. Ergò non stat jam in placito Philosophorum, ut hæc scientia, habeat hanc speciem.

Punctum Difficultatis 3.

Explicatur specificativum Scientiæ.

DICENDUM est. Specificari Scientias per naturam objecti attributionis, ita ut illæ scientiæ dicantur specie distingui, quæ habent objecta attributionis distincta. Videtur hanc sententiam docuisse Suarez. disp. 44. Sec. II. num. 63. & 68. Ut explicetur Conclusio.

PRÆMITTO I. Quod objectum formale attributionis non desumatur à placito Philosophorum, idq; tali discursu proponitur. Objectum non ideò est tale, quia cognoscitur, sed ideò tale cognoscitur, quia tale est, cum enim objecti cognoscibilitas sit ipsa rei entitas, prout objicibilis actibus intellectus, si nostra cognitio, rei entitatem non facit nec faciet scibilitatem objecti. Consequenter nec faciet objectum esse tale, quia cognoscitur ab intellectu, cum potius ideò tale cognoscatur, quia tale est.

Quod si talitatem suam objectum in communi, non sumit à cognitione, certè neque hoc ab intellectu desumet objectum aliquod, quia exigit has species, has proprietates, hæc principia, non est enim major ratio unius, quàm aliis, semperq; cognoscibilitas objecti, antecedit notitiam scientiæ. Consequenter non pendeat hoc à nostris conceptibus, quòd corpus habeat partes compositi-

positivas materiam & formam, nec pendebit hoc à nostro placito, quòd Elementa, Celi &c. sint species corporis, quòd item Quantitas sit ejusdem proprietates. Porro si non pendet à nostris conceptibus, quòd hoc objectum has causas, has proprietates, hæc opposita habeat &c. Consequenter non pendebit ab arbitrario placito, quòd hoc & non aliud, sit objectum attributionis, esse enim objectum attributionis, est esse tale, ad quòd omnia, dictis ut numeravi modis in scientia revocantur.

PRÆMITTO II. *Pendere id à Natura ipsa Objecti.*

RATIO. Si enim non pendet ab arbitrario nostro placito, quòd hoc sit objectum attributionis. Ergò hoc debet proficisci ab ipsa rei natura, quidquid enim est, est aut per rationem nostram, aut realiter, hoc est, non per rationem nostram. Si ergò rationem objecti attributionis, res non habeat beneficio conceptuum nostrorum, habebit id necessario, adeoque ex natura, realitate, essentia sua. Jam verò si pendet hoc ab ipsa rei natura, quòd hoc sit objectum attributionis, pendebit etiam ab ipsa rei natura, quòd hoc objectum sit in hac vel illa specie: cum enim res non per aliud à se, sint res, nec per aliud à se, sint in hac specie, esse enim illam, & esse in hac specie, est idem entitativè & realiter; hinc si se ipsa, & non beneficio conceptuum nostrorum, est hæc res, objectum attributionis, se ipsa & non beneficio conceptuum nostrorum, hoc objectum, habebit speciem suam condistinctam, à specie, quam habet objectum aliud scientiæ, & sicut homo habet hoc ex exigentia suæ naturæ, quòd homo sit, quodq; sit in hac specie animalis rationalis, habet hoc itidem ex essentia & natura hominis; ita & in præsentia, si objectum attributionis, quòd sit objectum Attributionis habet hoc ex essentia & natura sua, consequenter & quòd species illius sit differens specie, ab objecto aliud scientiæ, habebit hoc ex essentia & natura sua.

PRÆMITTO III. *Quòd esse hoc objectum Attributionis, non sit quid distinctum re, ab ipsomet objecto materiali & formali, simul sumptis.* Hujus enim nulla necessitas, imò nec ostendi potest quid sit illud; tamen hæc ratio distinguitur ratione ab objecto materiali & formali; nam formale revocatur adhuc ad objectum Attributionis, habetq; formalitatem contenti, habet formalitatem inadæquati &c. hæc autem præstant fundamentum, hæc duo inter se distinguendi. Formalitasq; constituens objectum in esse objecti Attributionis, est referibilitas ad illud omnium, in illa scientia contentorum. Quam referibilitatem ad se, non dicunt objectum materiale & formale sub ratione materialis & formalis, quamvis illa ipsa referibilitas nihil sit in re, præter ipsum materiale & formale simul sumpta. *His præmissis*

PROBATUR I. Conclusio argumento negativo, quia scientiæ debent per aliquid specificari, non specificantur autem per aliquid commodius,

quàm per objectum Attributionis, per quid enim?

PROBATUR II. Quia secundum persuasione Doctorum, quæ attendit ad nexum, quem habent scientiæ cum objectis tanquam cum terminis suarum relationum, debent scientiæ distinguí per objecta, sed non per aliud, quàm per objectum attributionis ut colligi potest ex impugnationibus allatis. Ergò.

PROBATUR III. Ex proportionem ad alia specificativa, quia in aliis ea specificant, quæ sunt radix reliquorum, ad quæ, omnia reliqua, tanquam ad ultimum revocantur, & quæ faciunt alteri illud non convenire. Sed solum objectum Attributionis est tale, hoc enim deposcit ipsa natura & formalitas attributionis.

OBJECTUR I. Si scientiæ fumerent suam speciem ab objecto attributionis natura sua tali, sequeretur scientiarum inventores nihil invenisse, cum scientiis objecta non invenerint, sed hoc est falsum. Ergò.

RESPONDETUR. Nihil quidem inventores scientiarum objectis contulisse à priori, non enim fecerunt, quòd hoc objectum tales causas, talia principia, tales species, exigat: contulerunt tamen aliquid à posteriori, quia sua speculatione adverterunt ad hoc objectum &c. ad eum modum quo venatici canes feram in sylvis non ponunt, sed investigant.

OBJECTUR II. Si objectum attributionis daret speciem scientiæ, non essent plures objectorum species intra eandem scientiam, sicut non sunt plura objecta attributionis, sed sunt plures species.

RESPONDETUR. Esse plures species inadæquatas objectorum in scientia; unam tamen adæquatam & ultimam, desumibilem ab objecto attributionis; multoq; magis erunt plures species objecti, secundum rationem entitativam.

INSTABIS I. Si possent esse plures species objecti etiam in ratione Entis, hoc ipso non revocarentur ad unum specie objectum attributionis, quia species non revocantur ad species, sed ad genera.

RESPONDETUR. Veram esse propositionem de speciebus adæquatis adeoque non subordinatis; non autem de speciebus inadæquatis seu subordinatis ad eum modum quo ex pluribus speciebus medicis, conficitur una specie medicina.

INSTABIS II. Si possent revocari plures species objectorum ad objectum attributionis, etiam objectum attributionis, posset alio revocari & sic in infinitum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia & esset illud objectum attributionis ut supponitur, & non esset attributionis, quia de essentia objecti attributionis est, aliò non revocari.

INSTABIS III. Saltem non adesse causam: cur objecta scientiarum non possint revocari ad unam scientiam, & unum objectum, quòd sit Ens specu-

speculabile ut speculabile, & hoc docuit Mirandulanus. Probabileque putat Oviedo.

RESPONDETUR. Negando Sequelam, quia non debet esse idem objectum scientiarum, quod & ipsius intellectus: quia intellectus latius se extendit, quam scientia; hinc extendit se intellectus, & ad opiniones & ad sophismata, ad quæ se per se, non extendit scientia. Jam verò si scientia, ad quam tu vis revocari alias scientias, haberet objectum Ens speculabile, illa scientia se tam late per se extenderet, atque ipse intellectus. Deinde hoc ipso, sequeretur jam in scientiis particularibus, non dari rigorosum objectum attributionis, sed non nisi in illa scientia, ad quam reliquæ omnes revocarentur, quæ saltem ipsa, adhuc per objectum attributionis specificaretur ex dictis, quod sufficeret ad verificandam Conclusionem de specificatione scientiæ. Denique cum dentur scientiæ etiam practicæ, saltem illæ, non referent suum objectum, ad Ens speculabile.

OBJICITUR III. Objectum attributionis est scientiæ extrinsecum. Ergo illam specificare non potest.

RESPONDETUR. Si quid ipsum sit ad extrinsecum, ab extrinseco tanquam sibi proportionato, specificari poterit. Cum ergo scientia sit ad aliud, nempe ad objectum, ultimato autem ad objectum attributionis, bene ab illo specificari poterit. Deinde etiam specificatio in scientia alia est extrinseca, & hæc habetur ab objecto, alia intrinseca, & hæc habetur ab ipsa entitate scientiæ, fundante talem habitudinem ad objectum.

OBJICITUR IV. Si scientia haberet unum objectum attributionis natura sua tale in specie, sequitur scientiam esse simplicem qualitatem, sed non est simplex. Ergo.

RESPONDETUR. Ipsum objectum attributionis, non esse simplicem qualitatem, nam dicit cognitionem causarum, effectuum, specierum &c. quæ nec in ratione entis, nec in ratione scibilis sunt idem. Caterum si objectum attributionis præcisivè sumatur, nondum scientia erit simplex qualitas, quia ratio simplicis qualitatis, non est pensanda ex præcisionibus & intentionibus nostris, sed ex eo quod est à parte rei, cum & ipsa ratio qualitatis simplicis, sit quid physicum. Jam autem à parte rei objectum attributionis spectatum, importat plura.

OBJICITUR V. Hanc sententiam non condistingui à sententia per rationem formalem Quæ distinguente scientias.

RESPONDETUR. In re quidem rationem objecti attributionis, non distingui realiter ab objecto formali; distingui tamen ratione; quia competunt aliqua prædicata rationi attributionis, quæ non competunt rationi formali quæ, & hæc ipsa prædicata sunt proportionata iis, quæ competunt manifestè specificativis rationibus. Nam v. g. ratio specificativa ultimo, non refertur ad aliud, in eo, quod specificatur, ut videre est in ra-

tionalitate, quæ in homine ad nihil aliud refertur, cum tamen ad illam visibilitas v. g. refertur. Jam autem ratio formalis quæ, præcisè spectata, id non importat, imò deposcit ut refertur ad objectum attributionis quæ tale. Ratio item specificativa ultimo petit ut ad se alia referantur, hoc autem non dicit ratio formalis Quæ, quæ talis, cum id tamen dicat ratio attributionis. Non nego tamen etiam in objecto attributionis posse aliquid commune aliis scientiis reperiri: neq; hoc obstat quominus per objectum attributionis specificentur scientiæ; sicut non obest ut rationalitas specificet hominem quantumvis in ea aliquid commune involvatur; nempe ratio Entis.

OBJICITUR VI. Unus intellectus sufficit ad omnia cognoscibilia, unus sensus communis ad omnia sensibilia. Ergo & una scientia sufficeret ad omnia scibilia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia absurdum est idem esse objectum scientiarum & intellectus, ut dictum supra, quod absurdum non sequitur, si intellectus sufficiat ad omnia cognoscibilia, & sensus unus communis, ad omnia sensibilia. Deinde, quia potentia hoc ipso, quia potentia est, censetur communiter ad omnia illius lineæ objecta, se extendere, essetq; illa multiplicatio potentiarum sine necessitate, hinc unus v. g. intellectus, extendit se ad omnia intelligibilia. Jam autem est necessitas multiplicandi scientias, nec scientia, ex eo, quia scientia est, extendere se debet ad quodvis scibile.

OBJICITUR VII. Si specificarentur scientiæ ab objecto, deberent illa objecta quocunq; modo sumpta, habere unitatem physicam.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Ratio, quia hujus unionis physice nulla necessitas, præcipue quia hæc pertinentia objectorum ad unam scibilitatem, nihil aliud est, quam revocabilitas eorundem ad unum attributionis objectum; & ex parte objecti exigentia, ut si cognosci perfecte debeat, debeant etiam cognosci illius species, cause, proprietates, &c.

INSTABIS. Arbitraria est divisio mundi in 4. plagas, ergo & arbitraria Divisio scientiarum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia istius quaternarii, nullum fundamentum est in natura, quod autem materia & forma sint principia corporis naturalis, quod Quantitas sit illius passio &c. fundatum est hoc in natura, & quia objectum attributionis in hoc stat, quòd ad illud revocetur, hoc quidem tanquam principium, illud tanquam passio &c. ideo objectum Attributionis, non erit ex placito.

DIFFICULTAS VI.

De Unitate Scientiæ.

Maximè hic attendemus ad hoc; an Scientia sit simplex qualitas, de quo sit

PUN.